

	<p style="text-align: center;">Силабус навчальної дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень»</p> <p>Ступінь вищої освіти – другий (магістерський) рівень Освітньо-професійна програма «Фінансові технології» Рік навчання: 1. Семестр: 2. Кількість кредитів: 4 (120 год.) Мова викладання: українська Підсумковий контроль – екзамен Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття</p>
---	--

Викладач курсу	ОНИШКО СВІТЛАНА ВАСИЛІВНА, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансових ринків, Заслужений діяч науки і техніки України.
E-mail	onyshko_sv@ukr.net
Електронна версія курсу	
Консультації	<i>Онлайн-консультації за потребою</i>

1.Коротка анотація курсу. Метою навчальної дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» є формування знань та усвідомлення сутності основних понять і категорій наукових досліджень, перспективних напрямків розвитку методів цих досліджень і їх використання, з'ясування змісту науково-дослідної роботи а також, розвиток навичок використання прийомів, способів, інструментів та методів наукових досліджень щодо розв'язування фінансово-економічних задач, що виправдали себе на практиці.

Головними завданнями навчальної дисципліни є: сформувані умінь визначати пріоритетні напрями досліджень у фінансовій сфері; навчити відбирати і аналізувати необхідну інформацію; навчити розробляти теоретичні передумови дослідження, планувати його і проводити експеримент, опрацьовувати результати та оцінювати помилки спостереження, зіставляти результати дослідження з теоретичними передумовами і формулювати висновки; навчити складати звіт, доповідь або статтю за наслідками наукового дослідження; формувати умінь використовувати спеціальні методи наукових досліджень; навчити викласти методику використання різноманітних прийомів емпіричного та теоретичного рівнів дослідження.

2. Формат курсу – змішаний.

3. Компетенції:

Освітньо-професійна програма «Фінансові технології»

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні компетентності:

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування

Фахові компетентності:

ФК1 Здійснювати вибір та оцінку найбільш дієвої фінансової стратегії управління економічним розвитком на макро- та мікро-рівнях.

ФК2 Проводити оцінку публічних фінансів, що відображають діяльність фінансових корпорацій, державних та місцевих органів влади на вітчизняному та міжнародних ринках

4. Результати навчання

ПРН 1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПРН 2. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 4. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 5. Вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово з професійних та наукових питань, презентувати і обговорювати результати досліджень.

ПРН 6. Доступно й аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН 8. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.

ПРН 10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПРН 12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПРН 13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (денна/заочна)
Лекції	22 / 4
Семінарські заняття	18 / 4

Індивідуально-консультаційна робота	2 / 2
Самостійна робота	78 / 110

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання – мультимедійне забезпечення.

7. Політика курсу – дотримання академічної доброчесності відповідно до «Положення про академічну доброчесність в УДФСУ». Політика курсу спрямована на: запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях здобувачів та виконаних завданнях; розвиток навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізація самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

8. Схема дисципліни

Години, семестр, денна/заочна	Тема, план	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Вага оцінки к-ть балів
4/2	ТЕМА 1. Наука як форма знання і продуктивна сила суспільства 1. Сутність і предмет науки у контексті окремих форм знань 2. Роль фундаментальної і прикладної науки в реалізації науки як продуктивної сили 3. Економіка знань як новий напрям розвитку наукових знань	<i>Лекції-бесіди</i> <i>Семінари:</i> <i>тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, обговорення наукових публікацій</i>	Знати: Сутність науки у контексті окремих форм знань; Предмет науки у контексті окремих форм; Роль фундаментальної науки в реалізації науки; Роль прикладної науки в реалізації науки як продуктивної сили; Економіка знань як новий напрям розвитку наукових знань	5
2/0	ТЕМА 2. Основні методологічні положення наукових досліджень 1. Місце теорії в наукових дослідженнях 2. Методологія наукового пізнання 2.3.... Методологія класичної науки 2.4.... Методологія неокласичної та посткласичної науки 2.5.... Діалектичні положення в наукових дослідженнях	<i>Лекції-бесіди, лекції-консультації;</i> <i>Семінари:</i> <i>тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</i>	Знати та визначати: Роль та значення теорії в наукових дослідженнях; Загальні засади методології наукового пізнання; Методологію класичної науки; Методологію неокласичної науки; Методологію посткласичної науки; Діалектичні положення в наукових дослідженнях	5
2/0	ТЕМА 3. Характеристика загальних методів наукових досліджень 1. Основні групи загальних методів та роль філософії у їх пізнанні 2. Загальнологічні методи і засоби наукових досліджень 3. Правила аргументації	<i>Лекції-бесіди, лекції-консультації;</i> <i>Семінари:</i> <i>тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</i>	Знати та визначати: Основні наукові підходи в наукових дослідженнях; Проблемний підхід в науці; Концептуальний і системний підходи; Історичний підхід; Інші підходи до наукових досліджень; Поняття «наука» її характерні риси та основні функції; Наука як вид людської діяльності	5
4/0	ТЕМА 4. Сутність і зміст спеціальних методів наукових досліджень 1. Методи економічного аналізу 1.1. Загальні підходи до класифікації методів економічного аналізу 1.2. Методи і прийоми статистичного аналізу 1.3. Бухгалтерські методи аналізу 1.4. Методи факторного аналізу 1.5. Особливості методів і прийомів фінансового аналізу 2. Економіко-математичні методи	<i>Лекції-бесіди, лекції-консультації;</i> <i>Семінари:</i> <i>тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</i>	Знати: Основні групи загальних методів; Роль та значення філософії у пізнанні загальних методів; Загальнологічні методи; Засоби наукових досліджень; Правила аргументації; Поняття «наука» її характерні риси та основні функції; Наука як вид людської діяльності; Місце теорії в економічних дослідженнях; Методологія і	5

	та методи моделювання 3. Методи прогнозування і планування, програмно-цільовий та нормативний методи 4. Евристичні методи		методи наукового пізнання; Діалектичні положення в економічних дослідженнях	
4/0	ТЕМА 5. Особливості, сутність, структура та інструментарій фінансової науки 1. Історичні передумови виникнення фінансової науки та її роль у суспільстві 2. Розвиток фінансової науки в Україні в контексті наукових надбань українських економістів-фінансистів ХІХ–ХХ ст. 3. Сутність та структура фінансової науки 4. Предмет і об'єкт фінансової науки. Фінансономіка (фінансилізація) як предмет сучасної фінансової науки Система фінансових наукових знань та інструментарій фінансової науки	<i>Лекції-бесіди, лекції-консультації;</i> <i>Семінари:</i> <i>тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</i>	Знати і вміти використовувати: Методи економічного аналізу; Класифікація методів економічного аналізу; Методи статистичного аналізу; Прийоми статистичного аналізу; Бухгалтерські методи аналізу; Методи факторного аналізу; Особливості методів фінансового аналізу; Економіко-математичні методи; Методи моделювання; Методи прогнозування; Методи планування; Програмно-цільовий метод; Нормативний метод; Евристичні методи	10
4/0	ТЕМА 6. Процес та організація наукового дослідження 1. Наукове економічне дослідження як наукова праця і творчий процес 2. Формулювання теми дослідження, визначення його об'єкта та предмета 3. Загальні вимоги до методичного та інформаційного забезпечення наукового дослідження 4. Формулювання висновків і рекомендацій за результатами досліджень 5. Оприлюднення і апробація результатів наукового дослідження 6. Загальні підходи до підготовки і оформлення публікацій 7. Підготовка наукової доповіді та тез наукової доповіді Основні вимоги до написання наукової статті	<i>Лекції-бесіди, лекції-консультації;</i> <i>Семінари:</i> <i>тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</i>	Знати: Структуру інформаційного простору та інформаційні ресурси; Основні засоби сучасного пошуку наукової інформації; Наукометричні показники; Судження, постулати, аксіоми, гіпотеза, парадигма; Інструментарій фінансової науки та її методологія; Наукова робота як вид діяльності; Підготовка наукових матеріалів до друку; Наукові тези та їх значення; Роль та значення реферату та відомостей які в нього включені; Значення монографії, дисертації як виду наукової діяльності	5
4/2	ТЕМА 7. Види і особливості проведення навчальної та кваліфікаційної наукової роботи 1. Загальна характеристика окремих видів навчальної та кваліфікаційної наукової роботи 2. Особливості підготовки	<i>Лекції-бесіди, лекції-консультації;</i> <i>Семінари:</i> <i>тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні</i>	Знати та володіти: Характеристикою окремих видів наукової роботи. Особливостями підготовки курсової роботи. Підготовка й оформлення випускової кваліфікаційної наукової	5

	<p>курсової роботи як навчально-наукового дослідження</p> <p>3. Підготовка й оформлення випускової кваліфікаційної наукової роботи</p> <p>4. Організація керівництва, рецензування і захисту випускових кваліфікаційних робіт</p>	<p><i>запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</i></p>	<p>роботи. Організація керівництва, рецензування і захисту випускових кваліфікаційних робіт. Дипломна та магістерська робота: підготовка до захисту. Наукова доповідь про результати роботи</p> <p>Оформлення курсової, магістерської роботи.</p> <p>Підготовка наукових матеріалів до друку</p>	
--	---	--	--	--

9. Система оцінювання

Розподіл балів (денна форма навчання)

Модулі	Модуль 1				Поточно-модульний контроль = 50 + 50 = 100 балів	
	Змістові модулі	T.1	T.2	T.3		T.4
Кількість балів за змістові модулі						
Відповідь на семінарському занятті	5	5	5	5		
Індивідуальна робота	-	-				
Змістові модулі	T.5	T.6	T.7			
Кількість балів за змістові модулі						
Відповідь на семінарському занятті	5	5	5			
Індивідуальна робота	5	-				
Комп'ютерне тестування на платформі МУДЛІ УДФСУ	5					
Контрольний захід	5					
Диференційований залік	50					

Розподіл балів (заочна форма навчання)

Модулі	Модуль 1				Поточно-модульний контроль = 50 + 50 = 100 балів	
	Змістові модулі	T.1	T.2	T.3		T.4
Кількість балів за змістові модулі						
Відповідь на семінарському занятті	-	-	-	-		
Індивідуальна робота	-	-	-	-		
Змістові модулі	T.5	T.6	T.7			
Кількість балів за змістові модулі						
Відповідь на семінарському занятті	-	-	5			
Індивідуальна робота	5	-	-			
Комп'ютерне тестування на платформі МУДЛІ УДФСУ	5					
Контрольний захід	35					
Диференційований залік	50					

10. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
---------------------------	---------------	----------------------	---------------------	-----------------------	-------------------------------

шкалою					Екзамен/Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	високий (творчий)	Відмінно/ Зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	достатній (конструктив но- варіативний)	Добре/ зараховано
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.		
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	середній (репродуктив ний)	Задовільно/ зараховано
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький (рецептивно- продуктивний)	Незадовільно/ Незараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		

11. Політика оцінювання

Політика щодо деделайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 0,5 бала). Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції ННІ за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Наукові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Загальна система оцінювання курсу	Виконання всіх видів навчальних робіт впродовж семестру / диференційований залік – 50/50%
Вимоги до письмової роботи	Вивчення окремих питань, що передбачені для самостійного опрацювання. Оцінюється робота з тими матеріалами, які не задіяні в виконанні здобувачами домашніх завдань. Оцінка проводиться за складовою системи, в тому числі: коментарів до певних тем з зазначених матеріалів; рефератів, підготовлених здобувачем, обсягом до 10 сторінок формату А4 (обов'язково розробити до реферату презентації – не менше 7 слайдів) за тематикою, що дотична темі випускної роботи.
Семінарські заняття	Семінарські заняття проводяться згідно з розкладом у відповідності з планами семінарських занять на основі опрацювання лекційних матеріалів, основної та додаткової літератури (наприклад: тестовий контроль, звіт про виконану самостійну роботу, демонстрація практичної навички, тощо). Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на лекціях та семінарських заняттях, у формі виступів здобувачів з доповідями при обговоренні навчальних питань на семінарських заняттях. При оцінці роботи здобувача на семінарському занятті враховується: відвідуваність занять, активна і продуктивна участь на заняттях, вивчення літературних джерел, своєчасне виконання всіх завдань.
Умови підсумкового контролю	Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів. Він проводиться у письмовій формі у вигляді диференційованого заліку. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння здобувачами навчального матеріалу. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної підготовки. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність, становить 50 балів. Сумарна кількість балів за вивчення дисципліни за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю та балів, отриманих за результатами диференційованого заліку. Максимальна сума балів за семестр складає 100 балів.

12. Рекомендована література

Основна:

1. Гурова К. Д. Методологія і організація наукового економічного дослідження : навчальний посібник. К. Д. Гурова, В. І. Ганін. – 3-е вид., перероб. – Х. : С. А. М., 2015. – 284 с.
2. Зацерковний В.І., методологія наукових досліджень: навч. пос. / В.І. Зацерковний, І.В. Тішаєв, В.К. Демидов. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017 – 236 с.
3. Онишко С.В. Методологічне та інструментальне забезпечення наукових досліджень. Навчальний посібник / Бодров В.Г., Лазебник Л.Л., Онишко С.В., Рижко В.А., Шевчук О.А. // за ред. д.е.н., проф. О.А. Шевчука. – Ірпінь: УДФСУ, 2020. – 324 с.
4. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник / І.С. Добронравова, О.В. Руденко, Л.І. Сидоренко та ін.; за редакцією І.С. Добронравової (ч.1.), О.В. Руденко (ч.2). – К.: ВПЦ «Київський університет», 2018 – 607 с.

Допоміжна:

5. Андрєєва В., Лаптева В., Адаменко В. Наукові дослідження та розробки (R&D): стан фінансування. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*, 2020.- № 6 (113). - С.83-93.
6. Арутюнов В. Х. Методологія соціально-економічного пізнання : навчальний посібник / В. Х. Арутюнов, В. М. Мішин, В. М. Свінцицький. – К. : КНЕУ, 2005. – 353 с.
7. Вимоги до оформлення дисертацій 2018. *Бюлетень Вищої атестаційної комісії України* № 9–10. С. 2–10.
8. Економіка знань: виклики глобалізації та Україна. (за ред. А. П. Гальчинського, С. В. Львовичкіна, В. П. Семиноженка). – К. : НІСД, 2014. – 268 с.
9. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація) : навч. посіб. / за ред. А. А. Мазаракі. – К. : Київ. Нац. торг.-екон. Ун-т, 2010. – 280 с.
10. Колесников О. В. Основи наукових досліджень / О. В. Колесников : навч. посіб. – 2-ге вид. випр. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 144 с.
11. Леоненко П. М. Становлення і розвиток фінансової науки у світлі історії економічної думки. *Фінанси України*. – 2000. - № 6. – С. 41.
12. Наукові дослідження: економіко-математичний напрям/ Мін-во освіти і науки України; ДВНЗ "Київ. нац. економ. ун-т ім. Вадима Гетьмана"; Класич. приват. ун-т; Черкас. держ. технол. ун-т; за ред. д.е.н., проф. Ю.В. Пасічника. - Київ: ЦУЛ, 2016. - 725 с.
13. Ніколаєнко С.М. Наукові дослідження в університетах – визначальний чинник зростання якості освіти. Київ: Прок-Бізнес, 2007. - 176 с.
14. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
15. Порядок присудження наукових ступенів <https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2016/1-poryadok-prisudzh-stup-08.07.2016.doc>
16. Рижко Л. В. Науковий простір: філософський і наукознавчий аспекти / Л. В. Рижко. – Київ, 2000. – 301 с.
17. Романюк М. М. Загальна і спеціальна бібліографія : навчальний посібник / М. М. Романюк. – 2-ге вид. – Львів : Світ, 2003. – 96 с.
18. Сомик А., Плачинда В. Економічні та наукові дослідження в центральних банках. *Вісник Національного банку України*, 2013.- 4 (206). - С.9-14.
19. Шулюк Б. Фінансові методи у структурі фінансового механізму державно-приватного партнерства: наукові аспекти дослідження. *Світ фінансів*, 2019.- Вип. 2 (59). - С.37-48

Монографії:

20. Жилінська О. І. Науково-технічна діяльність у контексті самоорганізації : монографія. К. : Парламентське видавництво, 2010. – 552 с.
21. Фінансова думка України : монографія : у 3-х т. – Т. 1 / П. І. Юхименко, С. В. Львовичкін, В. М. Федосов, С. І. Юрій ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. В. М. Федосова. – Київ : Кондор; Тернопіль : Економічна думка, 2010. – 687 с.

22. Формування фінансового механізму сталого розвитку України : моногр. / за ред. д-ра екон. наук, проф. О. П. Кириленко та д-ра екон. наук, доц. О. І. Тулай. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. – 414 с.

Міжнародні видання:

23. Бернал Дж. Наука в истории общества / Бернал Дж. – М. : Иностранная литература, 1956. – 735 с.

24. Кун Т. Структура научных революций / Кун Т. ; сост. В. Ю. Кузнецов. – М. : АСТ, 2002. – 605 с.

25. Стюарт И. М. Роль методологии / И. М. Стюарт // Панорама экономической мысли конца XX столетия : в 2-х т. – Т. 1. – СПб. : Эконом. Школа, 2002. – 670 с.

26. Шніцер М. Порівняння економічних систем : монографія [Текст] / М. Шніцер ; пер. з англ. – К. : Основи, 1997. – 519 с.

Інформаційні ресурси ІНТЕРНЕТ:

27. Noya E. The Fintech Revolution: Who Are The New Competitors In Banking? [Електронний ресурс] / E. Noya. – 2019. – Режим доступу: <http://www.forbes.com/sites/esade/2019/07/30/the-fintech-revolution-who-are-the-new-competitors-in-banking/640f9c3e1161>

28. The World Trade Organization. URL: <http://www.wto.org>.

29. Теоретичні підходи до вивчення інформаційного простору [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://lektsii.net/1-96772.html>